
Kaj Munks Svar til Pastor Fibiger

Et stykke journalistik af

Kaj Munk

Udgivet i 2015. Teksten må i denne form frit benyttes med angivelse af Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet, som kilde.

Kaj Munk Forskningscentret, Aalborg Universitet.

Indhold

Kaj Munks Svar til Pastor Fibiger

4

Kaj Munks Svar til Pastor Fibiger

Kaj Munks Svar til Pastor Fibiger

Jp 9/10 32[1]

Kaj Munks Svar til Pastor Fibiger.

Kære Hr. Sognepræst A. Fibiger,
Eliaskirken.

Det var kønt af Dem at skrive det Brev[2] til mig, og De har glædet mig meget ved det. En Hilsen fra Dem, der har haft alle de gode Betingelser for at blive Indre Missions Formand, men manglet for mange af de daarlige!

Men dernæst maa jeg jo til at fortælle Dem, at der er ikke meget rigtigt i det, De skriver i Deres Brev. For det første gør De mig ondt ved at sige, at jeg har karrikeret mine Personer. Jeg har aldrig skrevet et Stykke, hvori der er en karrikeret Person. Og kommer med Guds Hjælp heller aldrig til det. Og hvad Peter Skrædder angaar, da maa De tro mig paa, at han er ikke mindre *min* Ven end Deres. Det vil De ogsaa let se, hvis De læser Stykket igennem uden al Forudfattedhed. Den unge dygtige Skuespiller Arne-Ole David, der fremstiller ham hos Betty Nansen, har skabt en Skikkelse af stor Rigtighed og - i hvert Fald i anden Akt - Ægthed. Men den, der har læst Skuespillet, vil dog hurtigt lægge Mærke til, at det ikke er *min* Peter Skrædder - dertil giver den Indre Mission alt for megen Revselse og alt for lidt Kærlighedserklæring; her er saa godt som det eneste Sted, hvor Fru Nansens forsigtige og beaandede Instruktion har grebet en lille Kende ved Siden af.

De kan ikke lide, at direkte Tale til Gud fremstilles - paa Scenen. Men tror De nu ikke, at det hænger sammen med en gammelgammel, dybt indgroet, Dem selv ubevidst, bitte Smule Foragt for Teatret! For mig er Skuepladsen jo et helligt Sted, hvor *alt*, hvad Livet rummer, har Krav paa Genfremstilling, og det vilde være mig næsten umuligt at skrive et Stykke, hvori der ikke fremkommer Bøn, saa vist som Drama behandler Livet i dets heftigste og højeste Udfoldelse - og hvor udfolder Livet sig heftigere og højere end i Bønnen? Heroverfor er et Skriftsted af Ernk Bøgh ingen Autoritet for mig. Mon for Dem?

Men nu kommer vi til Kernepunktet i Deres Brev. De mener, at hvis jeg havde skrevet et helt andet Stykke, var det blevet bedre. Ja, maaske. Men hvad kan det hjælpe? Det var jo dette Stykke, jeg blev sat til at skrive. Det er jo ikke saadan for en Digter, at han har Valg.

Og nu maa jeg ogsaa have Lov til at fortælle Dem en, Anekdote. De har maaske set, at en af mine mere venligsindede Kritikere, en meget dygtig Teateranmelder[3], blot Stykket drejer sig om Hor, men unægtelig noget konfus, naar et Skuespil kommer ind paa mere uoriginale Emner, er saa skuffet over, at "Ordet" jo bare er et Opkog paa "Over Evne". Nu, lad ham sidde i Fred. Men Dem vil jeg godt fortælle, at "Ordet" har spøgt i min Hjerne, fra jeg var en 11 Aar - længe, længe før jeg anede et Pluk om "Over Evne"s Eksistens. Og her er Historien:

Der var en Murer, som hed Peter Emmike, en ung nygift Mand. Han havde altid en Tiøre

til mig og ellers en Spøg og et venligt Ord. Han døde ret pludseligt. Det kunde jeg ikke tro, for jeg elskede ham. Far og Mor kørte til Begravelsen, og jeg gik hjemme i stor Spænding. De kom hjem igen, og jeg hjalp Far med at spænde fra. Da han ingenting sagde af sig selv, maatte jeg jo til at fritte. ”Naa, hvordan gik det, Far?” - ”Hvad? Ja, det gik jo, som den Slags plejer”. En lang Pavse. Ja, saa maatte jeg jo vove det - at spørge med rene Ord: ”Jamen - jamen blev han da virkelig i Kisten? Jeg mener, var han da rigtig død?” ”Jah”, sagde Far og lo, som var det det grinagtigste Spørgsmaal, han længe havde hørt. Svimmel, uforstaaende, fortvivlet listede jeg ud paa Møddingen, hvor jeg kunde være i Fred. - Og synderligt klogere er jeg ikke blevet med Tiden: Jeg forstaaer stadig ikke rigtigt, at Folk, man holder af, og som er unge, kan dø og ikke bliver genopvakt.

De vil af dette lille Træk forstaa, hvor tidligt jeg ved mig udset til at skrive det Stykke om Underet. Saa er det en anden Sag, at der er to andre Stykker, der ogsaa skal skrives: det om Problemet Tro-Vantro, med Konflikten lagt i det etiske; og det om Underet, der mislykkes, fordi Proften indlader sig paa Selvtægt.

Men jeg kan ikke forstaa, at baade De og Oscar Geismar, saa fremragende Mænd i hver sit Plan, kan forekaste mig, at Stykket ”Ordet” prædiker Oprør. Johannes siger dog udtrykkeligt, at han har ligget i Sneen og tigget, ti1 han fik Lov; han begynder udtrykkeligt Besværgelsen med de Ord: Saa sandt Gud vil det. Her er stadig kun Tale om Lydighed, Troens sejrende, ydmyge, stolte Lydighed. For mig er Miraklet det store Naturbrud, og derfor kan det aldrig blive Reglen, maa altid være Undtagelsen, den store sjældne Undtagelse. Jeg tænker ikke, at Johannes Borgen, om han saa bliver 100 Aar, fik Lov til at gøre en saadan Daad een Gang til. Men her fik han det altsaa, saadan som De og jeg tror, at det til alle Tider og overalt paa Jorden hænder og er hændt i enkelte Tilfælde, hvor vi ikke magter at gennemskue Sammenhænge og Aarsager til, at det her kunde gaa an; men det fik altsaa Lov til det, og Betingelserne var til Stede.

De Grunde, De fremsætter for Jesu tre Dødeopvækkelser, tror jeg slet ikke paa 1) Der er brudt mange udfoldede Knopper af omkring Jesus foruden Jairi Datter; 2) der er død mange Enkesønner; og 3) Protektion og Nepotisme laa Jesus fjernt. Jeg vil meget snarere slaa alle tre Tilfælde sammen og sige, at han kunde jo da slet ikke lade være med at hjælpe, da han saa Sorgen og Troens Betingelse forelaa.

Paa samme Maade i Borgengaard. Nøden var grænseløs, ikke blot fordi den legemlige Død havde holdt sit Triumfindtog, men ogsaa og især fordi - og hvilken Smerte er større - de troende stod uden deres Tro. Men der var en Mand og en lille Pige, der ganske ureflekteret gav sig over i Tilliden til Guds Godhed og Almagt. Saa kunde det ske, det, der ikke kan ske.

Men Underet er det mindste. Det ved Johannes saa udtrykkeligt godt. Det store er at kunne staa ved Kisten med Opstandelsestroens Sejrsforvisning; den er rakt til *alle* Kristne. Men naar I ikke kan det, kunde I da i det mindste have bedt om Underet, at det maatte gives jer.

De har Ret, det var ikke Jesu Bestilling at gaa og vække døde op. Det bliver heller ikke Johannes Borgens. Fra nu af faar han travlt med Rigets Udbredelse gennem Ordet og

Livsførelsen. Men gennem det mindre, Underet, fik han i et gudbenaadet Øjeblik Lov til at bane Vej for det større: Troens Sejrsforvisning.

Med Hilsen og Tak.

Deres ærbødige

Kaj Munk.

Vedersø Præstegaard, i Oktober.